

GÓRNOŚLĄZAK

Pismo codzienne, poświęcone sprawom ludu polskiego na Śląsku.

GÓRNOŚLĄZAK

wychodzi 6 razy w tygodniu i kosztuje miesięcznie 3.— zł.

Przez lud — dla ludu!

Redakcja i Administracja: Katowice, św. Stanisława 4
Telefon 1414 i 156 — P. K. O. Katowice 304540

ZA OGŁOSZENIA

placi się 20 gr za wiersz millim. Wiersz reklamowy 70 gr.
Na pierwszej stronie 80 groszy

Nr. 239

Katowice, sobota 15-go i niedziela 16-go października 1932 r.

Rok 31

Szkolnictwo niemieckie w Polsce i polskie w Niemczech.

Cieżar pozostawiania w granicach obcego państwa jest tem dotkliwszy dla polskiej mniejszości w Niemczech, iż ludność ta nie korzysta tam z należnych jej praw i znajduje się w sytuacji bez porównania gorszej, niżeli ludność niemiecka w Polsce.

Na zarzut tego rodzaju ze strony niemieckiej pada zazwyczaj jedna odpowiedź. Konstytucja niemiecka jest wyjątkowo liberalna, jeśli chodzi o postawienie w niej zagadnień narodowościowych. Konstytucja ta gwarantuje poszczególnym mniejszościom wszelkie prawa językowe, a w szczególności prawo do własnej szkoły, utrzymywanej na koszt państwa, prawo do używania własnego języka przed sądem etc.

Istotnie konstytucja ta jest liberalna. Wszystko to pozostaje na papierze. Realnie konstytucja ta służy jedynie dla tych działaczy i polityków niemieckich, którzy zajmują się zagadnieniami narodowościowymi w innych krajach, umożliwiając im powoływanie się na najdoskonalsze, jakoby rozwiązanie spraw mniejszościowych w Niemczech i przeciwstawianie Niemcom Polski, jako rzekomo kraju ucisku narodowościowego.

Jak jest w istocie? O tem mówią przedewszystkiem cyfry. Weźmy naczelną w życiu każdej mniejszości dziedzinę, dziedzinę szkolną.

Mniejszość niemiecka w Polsce posiada w pełni rozwiniętą sieć szkolną, obejmującą wszystkie typy szkół. A więc w roku 1929-30 ilość szkół niemieckich i ilość kształcących się w nich uczniów wynosiła: przedszkoli 34, uczniów w nich 1600, szkół powszechnych 768, uczniów w nich 62.700, szkół średnich 29, uczniów w nich 7700, szkół nauczycielskich 3, uczniów w nich 400, oraz szkół zawodowych 5, uczniów w nich 200. Łącznie zakładów naukowych 809, młodzieży kształcącej się 72.606.

W stosunku do ogólnej liczby ludności niemieckiej w Polsce, wynoszącej obecnie około 730.000 głów, stanowi to niemal dokładnie 10 procent. Jest to stosunek niewiele różniący się od ogólnego odsetku uczących się w stosunku do pełnej liczby ludności w Polsce (na 32 milj. ludności liczba uczących się wynosi w Polsce około 4.150.000, a więc około 13 %). Tak więc cała prawie młodzież niemiecka w Polsce ma możność kształcenia się we własnej szkole.

Liczbom tym po stronie niemieckiej niewiele przeciwstawić można. Przeszło milionowa mniejszość polska w Niemczech w zakresie własnego szkolnictwa posiadała w roku 1931 25 szkółek elementarnych państwowych oraz 66 utrzymywanych przez instytucje polskie. W szkołach pierwszego typu uczęszczało się 295 dzieci, w szkołach drugiego typu — 1872. Łącznie naukę elementarną w ojczystym języku pobierało 2167 dzieci.

Jeszcze wyraźniej wymowa tych cyfr wystąpi przy porównaniu stosunków na sąsiadujących ze sobą terenach Śląska. Stutysięczna mniejszość niemiecka

Niemcy szukają wszystkich sposobów, by uniknąć rozmów na temat rozbrojenia.

London. Na krótko przed godz. 10 Herriot opuścił Downing Strett. Wkrótce potem wydano komunikat oficjalny stwierdzający, że w ciągu czwartku i piątku do Downing Street miały miejsce rozmowy pomiędzy Mac Donaldem, Herriotem i Simonem w sprawie propozycji angielskiej, dotyczącej konferencji przedstawicieli Wielkiej Brytanii, Francji Włoch i Niemiec, mającej na celu przewyciężenie trudności, napotykanym w Genewie. Ministrowie francuski i angielski zgodnie uważają, że najprawdopodobniejsem miejscem konferencji przedstawicieli 4-ch mocarstw wymienionych powyżej byłaby Genewa. Rząd angielski stara się o aprobatę dwóch innych rządów dla swej propozycji. Konferencja miałaby charakter przygotowawczy, a nie oficjalny. Celem jej byłoby odnalezienie i zaproponowanie sposobu, który pozwoliłby na podjęcie w ramach Ligi Narodów wspólnych wysiłków konferencji rozbrojeniowej. Reuter dowiaduje się, że rząd brytyjski już otrzymał odpowiedź rządu włoskiego, który zgodził się na Genewę jako na miejsce konferencji. Niemcy w swej odpowiedzi zaznaczają, że przynajmniej w

chwili obecnej nie są skłonni do wyrażenia swej zgody na Genewę.

Koła angielskie są zdania, że miejsce konferencji nie powinno być uważane za przeszkodę nie do przewyciężenia dla dalszego rozwoju konferencji. Rząd angielski nie przywiązuje większego znaczenia do miejsca konferencji i gotów jest wyrazić swą zgodę na każdą miejscowość, która będzie odpowiadała pozostałym uczestnikom obrad.

London. Havas dowiaduje się, że przewidziana konferencja w Genewie z udziałem Anglii, Francji i Włoch odbędzie się prawdopodobnie 10 listopada 1932 r.

Berlin. Rezultaty obrad Herriota z Mac Donaldem wywołały w niemieckich kołach politycznych niezadowolenie ze względu na wybór Genewy jako miejsca obrad. W związku z tem Biuro Conti ogłasza komunikat, stwierdzający że dla Niemiec sprawa miejsca zebrania się konferencji przedstawia specjalną wagę. Niemcy mogą zgodzić się na Genewę jedynie w tym wypadku, gdyby zawczasu wyjaśniono stosunek ze

znanych zastrzeżeń niemieckich a dotyczących zagadnień równouprawnienia zbrojeń, w przeciwnym bowiem razie istnieje niebezpieczeństwo, że Niemcy poprzez konferencję 4-ch mocarstw w Genewie wciągnięte będą niejako tylnymi drzwiami na konferencję rozbrojeniową bez uprzedniego załatwienia sprawy równouprawnienia. W dalszym ciągu komunikat podkreśla, że rządowi niemieckiemu obojętną jest sprawa, czy konferencja odbędzie się w Londynie, czy w innym mieście, byle nie za blisko Genewy. Prasa hugenbergowska wyraża przytem nadzieję, że mimo wyznaczenia Genewy jako ostatecznego miejsca zwołania konferencji, dojdzie przedtem jeszcze do rozmów niemiecko-angielskich w tej sprawie.

London. Odmowa Niemiec wzięcia udziału w konferencji 4-ch mocarstw w Genewie wywołała w londyńskich kołach rządowych przykre rozczarowanie. O samej odpowiedzi Niemiec wiadomem jest, że utrzymana była w tonie grzecznym, lecz zdecydowanie odmownym. Niemcy odrzucają zarówno Genewę jako miejsce zebrania się konferencji, jak również nieobowiązującą formę konferencji. Rozmowy w Londynie wykazały zgodność poglądów Francji i Anglii co do tego, że pomiędzy sprawą równouprawnienia zbrojeń i bezpieczeństwa istnieje junctim i że sprawa równouprawnienia będzie automatycznie rozwiązana, o ile zostanie uzyskana zgoda Niemiec w sprawie rozbrojenia i bezpieczeństwa. Sytuację komplikuje obawa przed dalszym rozwojem wewnętrznej sytuacji Niemiec w kierunku restytucji monarchii w Bawarii i w Prusach. Wrażenie ogólne skłania się ku przekonaniu, że powstał impas jeszcze większy aniżeli przedtem.

Komuniści strzelają do procesji.

Grenada. Komuniści napadli na odbywającą się tu procesję. Na strzały dane ze strony komunistów, odpowiedziano strzałami. Jedna osoba została zabita a kilkanaście odniosło rany.

Ustroju federalnego Rzeszy Bawaria bronić będzie do ostateczności.

Berlin. Kanclerz Rzeszy złożył w ciągu dnia wczorajszego — jak donosi prasa — prezydentowi Hindenburgowi sprawozdanie o wyniku swoich narad w Monachium. W kołach rządowych panuje przekonanie, że rokowania te zaczęły się w nieprzychylnych atmosferze, która uległa następnie poprawie. Projekt reformy konstytucji w czasie stosunkowo krótkich narad był bardzo mało rozważany. Uspokojenie w bawarskich kołach politycznych wniosło oświadczenie, że reforma konstytucji nie będzie ogłoszona dekretem, lecz zostanie przeprowadzona w drodze parlamentarnej. Bawarskie koła polityczne nadają podróży kanclerza Papena znacze-

nie aktu kurtuazyjnego, który stanowi dopiero wstęp do właściwych przyszłych rzeczowych narad. Nawiązując do mowy kanclerza, partyjna agencja bawarskiej partii ludowej podkreśla, że kraje południowe mogą tylko wtedy ustosunkować się pozytywnie do projektu unii personalnej kanclerza, o ile zasadniczo powróci się do zasad, które decydowały podczas tworzenia się Rzeszy w r. 1871. Zmiana rady państwa Rzeszy, które jest obecnie organem krajów związkowych, na izbę wyższą stanowiłaby podważenie zasad federalizmu, przeciwko czemu Bawaria będzie się broniła do ostateczności.

cka w granicach województwa śląskiego posiada możność kształcenia w szkołach powszechnych około 17.000 dzieci, w szkołach średnich około 3000 gimnazjastów, pozatem około 300 kandydatów nauczycielskich w seminarjach. Łącznie odsetek kształcących się w stosunku do liczby ludności niemieckiej wynosi około 20 %, przyczem niemal wszystkie te szkoły powszechne i połowa szkół prywatnych utrzymywana była ze środków państwowych względnie komunalnych.

Przeszło półmilionowa ludność polska na Śląsku Opolskim w tym samym czasie posiadała: 25 szkółek państwowych, do których uczęszczało 295 dzieci, 9 szkółek prywatnych, do których uczęszczało 113 dzieci.

Łącznie w szkołkach polskich na Śląsku po stronie niemieckiej kształciło się w roku 1930-31 około 400 dzieci, to

jest odsetek uczących się we własnym języku dzieci, w stosunku do podanej przez oficjalną statystykę niemiecką liczby Polaków śląskich, wynosił mniej, niżeli 0,08 %, co prowadzi do oczywistego wniosku, iż potrzeby szkolne ludności polskiej po stronie niemieckiej Śląska są zaspakajane 250 razy słabiej, niżeli potrzeby szkolne mniejszości niemieckiej po stronie polskiej. A wszystko to dzieje się przy nieustającej podwójnej deklamacji prasy niemieckiej: 1) na temat pokrzywdzenia szkolnictwa niemieckiego przez Polskę, 2) na temat liberalnej, nadto liberalnej, polityki narodowościowej rządu pruskiego. Jak ta deklamacja daje się pogodzić z przytoczonemi wyżej liczbami jest to już tajemnica specjalnej psychologii niemieckiej.

W jaki sposób daje się jednak tak skutecznie przeciwdziałać szkole pol-

skiej i to nie tylko tej szkole polskiej, która na mocy już nietylko ustawy konstytucyjnej i pruskiej ordynacji szkolnej z dnia 31. XII. 1928 r., lecz i Konwencji Genewskiej, obowiązane jest utrzymywać państwo pruskie ze środków państwowych, ale nawet i szkole polskiej prywatnej. Odpowiedź dość prosta. Wyzyskuje się przedewszystkiem ekonomiczną zależność ludności polskiej, prześladuje się na każdym kroku i upodobała nietylko młodzież uczęszczającą do szkół polskiej, ale i ich rodziny, wreszcie, nierzadko, stosuje się najbrutalniejszy terror fizyczny! W tych warunkach, istotnie, trzeba być pięć razy Polakiem, aby w granicach Rzeszy decydować się na posłanie dziecka do szkoły polskiej. O tem trzeba przedewszystkiem pamiętać przy porównywaniu stosunków szkolnych po obu stronach granicy.

Polscy lotnicy pierwsi przelecieli przez góry Hindukusz.

Warszawa. Wczoraj po południu dzielni lotnicy polscy kapitan Karpiński i mechanik Rogalski wylądowali po raz drugi w stolicy Persji, owacyjnie witani na lotnisku przez liczną kolonję europejską i oficerów perskich. Jak już bowiem zaznaczyliśmy, Polacy pierwsi zdobyli groźny łańcuch górski Hindukusz, dowodząc tem wielkiej sprawności sportowej i doskonałości aparatu „Lublin RX”.

O godz. 22 min. 10 kpt. Karpiński nadał depesze do Warszawy. Dzięki niej dowiedzieliśmy się, że specjalnie ciężkim odcinkiem powrotnej trasy był Herat—Teheran, gdzie lotników spotkała burza i groźna trąba powietrzna.

Przez cały dzień dzisiejszy kpt. Karpiński pozostanie w stolicy Persji, a jutro skoro świt wystartuje do Bagdadu, 16 b. m. do Kairu, 17 powinien być w Jerozolimie, gdzie najprawdopodobniej pozostanie jeden dzień. 19 nastąpi start

do Konstantynopola, a wedle luźnych obliczeń 20 października powitamy brauwrowych lotników w murach stolicy. Oczywiście nie jest wykluczonem, że w

wyliczeniach tych będą pewne odchylenia. Wszystko uzależnione jest w danym wypadku od warunków atmosferycznych.

W sprawie nowelizacji ustawy o ubezpieczeniu pracowników umysłowych.

Katowice. W sobotę, dnia 15 i niedzielę, dnia 16 bm. odbędą się w Warszawie posiedzenia rady naczelnej unji Związków zawodowych pracowników umysłowych, na których m. in. zajęte zostanie również stanowisko do projektu nowelizacji ustawy o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, który rada

zarządzająca związku zakładów ubezpieczeń pracowników umysłowych swego czasu opracowała i przedłożyła ministrowi opieki społecznej. Na powyższe posiedzenie rady naczelnej unji wyjechali z ramienia P. Z. P. pp. prezes Maciejewski, wiceprezes Zawisza i skarbnik Wielgosz.

Jeszcze w październiku zwołany zostanie sejm warszawski.

Warszawa. „Dobry Wieczór” donosi, że w bieżącym tygodniu odbędzie się posiedzenie Rady Ministrów. Rada Ministrów zbiera się w przyszłym tygodniu dla załatwienia jeszcze szeregu projektów ustaw, które wydane będą w formie dekretów, a które przygotowane zostały przez poszczególne resorty. Reszta projektów ustawodawczych przesłana zostanie do Sejmu z chwilą

zwołania go, co nastąpi, jak wiadomo, w ostatnich dniach października. Pogłoski, jakoby sesja sejmowa po zwołaniu jej została następnie odroczone, pozostawione są wszelkich podstaw. Rząd, jak słychać, domagać się będzie od Sejmu, aby w czasie sesji budżetowej przepracował szereg ustaw, ważnych dla życia gospodarczego.

Brat Kreugera aresztowany.

Sztokholm. Od kilku miesięcy likwidacja afery Kreugera pozostawała bez większego rozgłosu. Jednakże wczoraj wieczorem zaszedł nowy sensacyjny wypadek. Mianowicie policja aresztowała Forstena Kreugera, brata zmarłego króla zapalczanego. Forsten Kreuger jest sam wielkim przemysłowcem i wła-

ścicielem szeregu dzienników. Został on aresztowany w związku ze śledztwem, prowadzonym co do upadłości towarzystwa akcyjnego „Hoegbroforsten”, którego aresztowany był dyrektorem. Śledztwo dotyczy głównie rachunkowości towarzystwa w okresie 1921—1930 roku.

I urzędnikom Ligi narodów obniża pensje.

Genewa. Według wiadomości z kół dobrze poinformowanych, specjalna komisja obradująca w sprawie wysokiego sekretariatu Ligi Narodów wypowiedziała się za wprowadzeniem oszczędności w pobrażach wysokich urzędników sekretariatu, co pozwoliłoby mianować drugiego sekretarza generalnego jako zastępcę bez nowych kosztów.

Pięknem za nadobne odpłaca Holandia Niemcom.

Essen. W związku z zarządzeniami kontyngentowemi Niemiec władze holenderskie zaczęły stosować represje wobec obywateli niemieckich. Dotychczas ruch graniczny między zachodniemi Niemcami i Holandją odbywał się bez żadnej prawnej kontroli granicznej. Osta-

tnio władze holenderskie zaprowadziły ścisłą kontrolę graniczną i nie pozwalają Niemcom na wjazd do kraju bez specjalnych zezwoleń. Wśród ludności pogranicznej panuje silne rozgoryczenie.

Kłują ich w oczy polskie nazwy.

Królewiec. Władze pruskie systematycznie co pewien czas przeprowadzają zmianę nazw miejscowości w Prusach Wschodnich, nadając im brzmienia niemieckie. Ostatnio zmienione zostały nazwy w następujących wsiach w powiecie niborskim: Kamionka na Steinfeld, Łuzek na Hartingswalde, Piątek na Freitagdorff, Witkowiec na Wiendenau, Szeroki Pas na Breitenfeld. W mowie potocznej miejscowa ludność pozostawia jednak w użyciu nazwy polskie.

Ostatnia kronika.

Dyżur lekarski.

Rybnik. W niedzielę, dnia 16 października br., dyżur lekarski pełnić będzie dr. Fabian.

Pożar stodoły.

Marklowice Górne. Dnia 12 bm. o godz. 3.30 nad ranem z niewyjaśnionej dotychczas przyczyny wybuchł pożar w drewnianej stodole Józefa Kepnej i zniszczył ją doszczętnie wraz z tegorocznym zbiorem i inwentarzem rolniczym. Szkoda wynosi około 5000 zł. (r)

Katastrofa samochodowa.

Łagiewniki. Na skrzyżowaniu szos Król. Huta — Bytom — Łagiewniki i Brzeziny, zdarzyła się katastrofa samochodowa, w której zostali zranione trzy osoby. Mianowicie samochód ciężarowy Józefa Gorola z Lublińca najechał na autobus Śląskich Linij Autobusowych. Skutki zderzenia były fatalne, albowiem lewa strona karoserji została zupełnie zniszczona, zaś przy samochodzie ciężarowym uszkodzony został zupełnie motor oraz podwozie. Lekko okaleczone zostały dwie kobiety: Maria Orlińska z Chorzowa oraz Helena Szeligowa z Król. Huty. Ciężkiego okaleczenia doznał Maksymilian Sitek z Łagiewnik, którego natychmiast odstawiono do szpitala św. Jadwigi w Król. Hucie. Ogólna szkoda, jaka powstała w czasie zderzenia się samochodów wynosi przeszło 3000 zł. Jak wykazało dochodzenie policyjne, winę w wypadku ponosi kierowca samochodu ciężarowego, który jechał nieprzepisowo. (s)

Przed nową regulacją prac w browarach tyskich.

Tychy. Na dzień 31 grudnia br. centralna dyrekcja ks. pszczyńskiego wypowiedziała wszystkim urzędnikom browaru książęcego (z wyjątkiem należących do książęcej kasy emerytalnej) stosunek pracy. Jak słychać, chodzi w tym wypadku o ustalenie nowych warunków płacy. (p)

Bunt więźniów w Cieszyźnie spalił na panewce.

Cieszyn. Wczoraj w godzinach południowych usiłowali więźniowie w tut. więzieniu doprowadzić do powszechnej rewolty, proklamując równocześnie ogólną głodówkę. Tylko dzięki stanowisku nacz. więzienia Bełtowskiego oraz zdecydowanej postawie zawiązanego policji udało się doprowadzić rozdrażnionych wewnętrzną agitacją więźniów do spokoju, tak, że do poważniejszych zajść nie doszło. W godzinach wieczornych nastał w całym więzieniu zupełny spokój.

Goldfaden za kratkami więziennymi.

Cieszyn. Aresztowany w ostatn. dniach w Bielsku międzynarodowy oszust Goldfaden został odstawiony pod silną eskortą do więzienia w Cieszyźnie.

Okupiona zbrodnia.

38) (Ciąg dalszy.)

Kornet spostrzegłszy, że to kobieta i stary już mężczyzna, pomyślał, że należałoby im przyjść z pomocą. Zeskoczył więc z konia, cugle rzucił najbliższej stojącemu żołnierzowi i przechodząc, rzekł do Blasera:

— Chodź, kolego, może pomożemy tym podróżnym.

Z wielkim trudem dostali się ku wozom, idąc po kładkach i kamieniach.

Kornet skłonił się.

— Choć nieproszony, przychodzę z radą, — rzekł uprzejmie, — lepiej niech państwo wysiadą i piechotą przedostaną się do miasta. Stąd nieco więcej jak kwadrans drogi, a zanim państwo końmi dojadą, przejdzie i godzina, kto wie nawet czy nie dłużej.

Towarzysz młodej osoby uchylił uprzejmie kapelusza i pytająco spojrzał na towarzyszkę.

— Jak uważasz, wujaszku, rzekła w odpowiedzi.

— Na pociąg i tak jużśmy się spóźnili, — odezwał się starszy pan markotnie.

— Nic to nie znaczy, bo do jutra żaden pociąg nie odejdzie, — objaśnił Kornet, — plant podmyty.

— A to nieprzyjemnie! — zawołał stary pan, nazwany wujem, — poczem dodał rezolutnie:

— Ha, to wysiadajmy, może panowie będą tak uprzejmi i pomogą nam, a przynajmniej wskażą drogę... Mateusz! — zawołał potem do woźnicy, przyjeżdźcie z rzeczami do „Hotelu pod Słońcem”.

— Słucham łaskawego pana.

Blaser zajął się starszym panem, Edgar podał ramię młodej pannie.

Nadzwyczaj miła ona sprawiała wrażenie. Szczupła, średniego wzrostu, postać miała pełną wdzięku, a twarz nader urodziwa.

Starszy jegomość wydał się zrazu Kornetowi cudzoziemcem. Był to człowiek chudy, bardzo wysokiego wzrostu, o ruchach ociężałych, jakby zmęczonych.

Na wąskich kładkach, przejścia były niekiedy tak niebezpieczne, że Edgar, idąc za młodą dziewczyną, trzymał ją obiema rękami za ramiona. W ten sam sposób Blaser prowadził starego pana.

— Czy wolno mi zapytać z jak daleka tu państwo przybywają? — zapytał Kornet dziewczynę.

— Byliśmy stąd o dwie godziny drogi u krewnych. Wujaszek trzymał dziecko do chrztu, bo go wszyscy krewni o to proszą. Wszyscy myślą, że sprawiają mu tem przyjemność, a jego to męczy.

Tylko że on nigdy nie odmawia, bo bardzo dobry człowiek, a mój najlepszy wujaszek Jan z nazwiska.

— Wuj, Jan... myślał Edgar, — a to byłoby szczególne.

Myśl o tak szczególnym spotkaniu obudziła ciekawość Korneta i chciał dowiedzieć się, kim był wuj i siostrzenica.

Przedostali się nareszcie na drugą stronę i czekali na idących za nimi starszego pana i Blasera.

Wuj Jan z wielką uprzejmością podziękował oficerom.

— Chodź, Zuzanno! — zwrócił się do siostrzenicy.

— Ależ to oni, z pewnością oni, — myślał Edgar i z zajęciem patrzył na odchodzących. Blaser unosił się nad pięknoscią i wdzięczną postacią młodej panny.

— Muszę spytać stangreta kim są ci państwo. Prześlizgną dziewczyna. Wiesz co, kolego Kornet, możebyśmy dzisiaj zamiast pójść na obiad do naszej budy, poszli do Hotelu pod Słońcem? Występowaliśmy w roli zbawców, możemy więc zawiązać znajomość, nie będąc natrętnymi.

Kornet przyjął propozycję kolegi. Zuzanna Osterort nie zapomiała, jak wyglądają obaj kapitanowie, którzy tak w porę zjawili się z pomocą.

— Prawda, wujaszku, — wypowiedziała głośno myśl swoją, — to jacyś

bardzo przwzwoici ludzie, szczególnie ten wysoki kapitan, który mnie prowadził. Jest w nim coś tak męskiego, poważnego.

— Może tak ci się wydawało, na tle niezwykłego otoczenia.

— E, wujaszkuwci nic nie imponuje!...

— Przynajmniej nie pierwszy napotkany oficer i to od razu, bez krytyki, no, nie jestem młodą panną.

Wuj i siostrzenica z trudem znaleźli wolny kącik w jadalnej sali. Jak objaśniał kelner, dwa długie stoły przeznaczone były dla oficerów, którzy niedługo nadejść mieli. Pan Osterrot obejrzał się, otoczenie wydawało mu się nadto wojownicze, ale trudno, nie było gdzie indziej miejsca dla nich.

Wkrótce czterdziestu przeszło wojskowych obsiadło stoły. Wuj Jan z uśmiechem patrzył na Zuzannę, która była jedyną kobietą pośród tylu mężczyzn.

— Patrz, Zuzanno, w tamtym końcu stołu siedzi twój bohater z ostrogami, — szepnął wuj do siostrzenicy.

— Zaprosimy ich potem na kieliszek szampańskiego, — rzekł Osterrot przyciszonym głosem.

— A czy to można? — zawahała się Zuzanna.

— Staremu jak ja człowiekowi wolno zaprosić młodych ludzi, bez obrażenia ich

Kronika bieżąca

Sobota

15

października

Sw. Jadwigi
(wdowy, księżnej
Pols., Patr. Śląska,
Sw. Teresy,
(panny zak. Karmeli-
tanek, ur. 1515
† 1582).

Jutro, niedziela, 16 października.:
Sw. Lullusa bisk. i wyznawcy.

W poniedziałek, 17 października.:
Sw. Andrzeja z Krety, męczennika.

Wschód Zachód

Słońca o godz. 6.05, o godz. 16.54
Księżyc o godz. 16.49, o godz. 7.09

Z historii śląskiej.

15 października. 1487. Książę Jan III Młodszy raciborski, dał w lenno szlachcicowi Wiecha wieś Adamowice, która po śmierci Macieja Lacznowa na Jankowicach wróciła do posiadłości książęcych. — 1555. Ławnik prawa cywilnego Jan Trach, wykupił posiadłości sośnicowskie po śmierci Hertwiga i Karola Seidlitz. Do niego należały: Zamek, miasto, Kuźnia, Polska Wieś, folwark w Kozłowie, M. Sieraków i Łacza. Rodzina Trachów dzierżyła je do roku 1701. — 1786. Z Raciborza do Wrocławia pojechali złożyć hołd nowemu królowi, Fryderykowi Wilhelmowi II: dyrektor Karol Andrzej Brandt, prokonsul Adolf Jenisz i syndyk Jan Samberger. 1845. Młodszy brat Wiktora Maurycego Karola, książę Klaudjusz Karol Wiktor, urodzony 31 maja 1819, został posiadicielem drugiego majoratu, Raciborza i Korweju z tytułem księcia na Raciborzu i Korweju. — 1857. Ks. kanonik Alojzy Fiećek z Piekar, poświęcił w Bytomiu kościół Najśw. Marii Panny po renowacji, którą przeprowadził ks. prob. Józef Szafranek. — 1877. W Król. Hucie odbyło się uroczyste otwarcie gimnazjum, którego dokonał tajny radca z Wrocławia, dr. Dillenburger. W r. 1884 nastąpiło upaństwowienie gimnazjum.

16 października. 1587. Arcyksiążę Maksymilian, drogą na Raciborz (gdzie przenocował), przyłączywszy wielu zaślężnych, zdał przez Gliwice, Bytom na Kraków. Połączył się z wojskiem Zborowskiego i stanął na czele 11 tysięcy pod Krasnem. — 1823. Ks. biskup-sufagan Emanuel Szymoński został wybrany jednogłośnie księciem biskupem wrocławskim. Urodził się 23 lipca 1752 roku. — 1926. Ambasador Francji w Warszawie, Laroche, zwiedził kopalnię „Król” na Śląsku.

Zjazd Akcji katolickiej w Częstochowie.
W pierwszych dniach bm. odbył się w Częstochowie zjazd delegatów Stowarzyszeń niewiast i mężów katolickich.

Zjazd rozpoczął się uroczystym nabożeństwem o godz. 9 rano w kaplicy Matki Boskiej Częstochowskiej na Jasnej Górze, które odprawił J. E. ks. biskup Kubina, wygłaszając po nabożeństwie przemówienie i w gorących słowach zachęcając zebranych do dalszej owocnej pracy na niwie katolickiej.

Na zjazd przybyło około 500 osób. Obrady zjazdowe odbyły się w sali Arcybractwa Różańcowego na Jasnej Górze. Sprawozdanie z działalności dał ks. prałat Sędzimir, referaty wygłosili p. dr. Popławski oraz ks. Czesław Małyński. Po referatach uchwalono szereg rezolucyj.

Województwo śląskie.

Zwrot opłat szkolnych funkcjonariuszom państwowym.

Funkcjonariusze państwowi obowiązani są, w celu otrzymania zasiłku szkolnego, przedstawić zaświadczenie kuratorów okręgów szkolnych o braku wolnych miejsc w szkołach państwowych. Ministerstwo wyznał religijnych i oświecenia publicz- nego polecił kuratorom, aby przedłożyli wydawanie tych zaświadczeń jeszcze obecnie, o ile istotnie w szkołach państwo- wych miejsc wolnych niema. W przeciwnym wypadku kuratoria mają wskazywać zgłaszającemu się funkcjonariuszowi szko- łą państwową, do której jego dziecko bę- dzie przyjęte.

Bezrobotni otrzymają wkrótce ziemniaki, tłuszcze, przetwory strączkowe, węgiel.

Katowice, 13. 10.

Akcja dożywiania bezrobotnej ludności na obszarze naszego województwa, prowadzona w okresie miesięcy letnich w rozmiarach normalnych, doznała w ostatnich tygodniach w miarę zbliżającej się zimy, znacznego spotęgowania. Zabiegi wojewódzkiego komitetu do spraw bezrobocia idą obecnie w kierunku jak najszybszego zaopatrzenia bezrobotnych w najniezbędniejsze produkty żywnościowe i opał. Największa troska komitetu, to dostawa ziemniaków przed nadejściem mrozów. Wobec ogromnego zmniejszenia się wpływów gotówkowych z tytułu dobrowolnych ofiar społeczeństwa, komitet za pośrednictwem pp. starostów zwrócił się do ziemian i właścicieli mniejszych gospodarstw rolnych z prośbą o składowanie ofiar w ziemniakach, których zapotrzebowanie wynosi w tym roku około 30.000 tonn. Niewątpliwie sfery rol-

nicze na Śląsku wykażą się pełnym zrozumieniem swego obowiązku obywatelskiego wobec najbiedniejszych. Czem wydatniejsza ofiarność w produktach żywnościowych, tem większymi zasobami gotówkowymi dysponować będzie komitet na zakup obuwia i ciepłej odzieży dla bezrobotnych, zwłaszcza dla ich dzieci. Prócz ziemniaków, które dostarczone będą ludności w okresie najbliższych czterech tygodni, komitet wojewódzki przydzieli w najbliższym czasie komitetom lokalnym do podziału na kuchnie ludowe i gospodarstwa domowe rodzin bezrobotnych poważniejsze ilości mąki żytniej, tłuszczy, kaszy, krup i węgla. Doświadczenia z roku ubiegłego pozwolą komitetowi wojewódzkiemu przeprowadzić akcję pomocy sprawnie i w rozmiarach, które z miejsca usuną wszelkie obawy o los dotkniętej bezrobociem ludności w okresie nadchodzącej zimy.

O szybsze wypłacanie dodatku pielęgnacyjnego inwalidom.

Minister Opieki Społecznej wydał okólnik, w którym polecił podlegającym sobie organom wypłacanie inwalidom wojennym i wojskowym dodatku pielęgnacyjnego, przyznanego im na mocy ustawy z dnia 17 marca 1932 r. Ustawa ta przewiduje prócz renty zasadniczej wypłatę inwalidom specjalnych dodatków, a m. in. wypłacanego już dodatku dla ciężko poszkodowanych, oraz dodatku pielęgnacyjnego, przyznanego inwalidom, którzy z powodu kalectwa potrzebują stałej opieki innych osób. Wobec braku rozporządzenia wykonawczego do powyższej ustawy, dodatek pielęgnacyjny nie był dotychczas wypłacany.

Z Katowickiego

Wielka akademja narodowa
„Tygodnia Propagandy Zagadnień
Polsko-Niemieckich“.

Katowice. Wzywamy wszystkich do licznego udziału w wielkiej akademji, organizowanej przez Związek Obrony Kresów Zachodnich z okazji „Tygodnia Propagandy Zagadnień Polsko-Niemieckich“ w Katowicach w Teatrze Polskim w niedzielę, 16 bm. o godz. 11.30 w południe. Na program, jak już donosiliśmy składają się przemówienia pp. ministra Strasburgera, byłego komisarza generalnego R. P. w Gdańsku dr. Szczepańskiego, byłego konsula generalnego R. P. w Bytomiu, wizytatora Zawidzkiego, naczelnego redaktora „Strażnicy Zachodniej“, oraz dr. Nowaka. Ponieważ akademja ta uchwalila na jedno- cześnie uroczysty protest z powodu nie- udzielenia dotychczas koncesji na gimnazjum polskie w Bytomiu, udział wszy- stkich, tembardziej potrzebny. Nie wą- pimy, że sala teatru zapelni się po hrze- gi, że akademja przemieni się w wspa- nialą manifestację narodową społeczeń- stwa polskiego na Śląsku.

Święto legionowe w Katowicach.

Dnia 15 października. t. j. w sobotę, punktualnie o godz. 8-ej wieczorem urządza Związek Legionistów Polskich, stołecznego Oddziału Katowice, wielkie przedstawienie p. t. „My, pierwsza Brygada“, obejmujące inscenizację pieśni le- gionowych. Przedstawienie to cieszyło się olbrzymim powodzeniem w War- szawie, a zaszczylił go swoją obecno- ścią Pan Prezydent Rzeczypospolitej z całym Rządem i korpusem dyplomatycz- nym. Sala wypełniona była po brzegi, a z braku miejsc szereg osób musiał opuścić teatr. Inscenizacja pieśni pod kierunkiem dyrektora Szylera zrobiła olbrzymie wrażenie na publiczności przez wierne odtworzenie wszelkich przejawów życia legionowego z okresu walk wyzwoleniczych. Z powodu wiel- kiego napływu zapotrzebowania na bi- lety prosimy spieszyć się z zakupem pozostałych biletów w jaknajkrótszym terminie.

„Porcelanka“ firmy Giesche typowym pieniaczem.

Katowice. Dnia 12. bm. przesłuchi- wano w drodze rekwizycji w tutejszym sądzie grodzkim dyrektora „Porcelan- ki“ Amerykanina p. Goulda, jego zastę- pę i kierownika fabryki p. Sitkę (Schitt- ko) i inż. Kleskiego na następującą oko-

liczność: W marcu br. odrzuciła komi- sja ministerstwa poczt i telegrafów 206 000 izolatorów przez powyższą władzę w „Porcelance“ zamówionych. Zarząd wytwórni, chcąc się zapewne oczyścić wobec swojej władzy przeło- żonej i ministerstwa, zwolnił z miejsca urzędnika fabryki niejakego Żmudę i zaskarżył go do sądu, zwalając całą wi- nę na niego, iż rzekomo nie kontrolował wymiarów wypalanych izolatorów. — Przewód sądowy był dosyć utrudniony, gdyż dyrektor Gould nie chciał zezna- wać pod przysięgą. Zastępca p. Goulda i kierownik fabryki p. Sitko zeznaje pod przysięgą między innemi, że sam badał wymiary izolatorów i że wszyst- ko znalazł w porządku. Dlaczego więc zwolniono urzędnika podrzędnego i wy- toczono mu skargę sądową? Inż. Kles- ki badany był jako świadek, a nie jako biegły, jak tego domagał się pozwany. Onegdajszy proces dobitnie wykazał, jakich to środków chwytta się zarząd „porcelanki“, aby swoje niedołęstwo i niedbalstwo zakryć i winę przerzucić na swoich podrzędnych urzędników. Spodziewamy się, że główny zarząd spółki Giesche wreszcie zorientuje się, że stale był w błąd wprowadzony przez zarząd „Porcelanki“ i robi tam wre- szcie gruntowny porządek.

Restauracja i Bufet Hotelu Monopol, Katowice

Zakąski zimne i ciepłe.
Menu 4 dań à zł. 2,50. Wieczorem dancing.

Przedłużenie targów na drzewka.

Na życzenie ludności przedłuża się „Targ na drzewka“ w Katowicach do dnia 18 bm. Śląska Izba Rolnicza zawiadamia równo- cześnie, że poza Katowicami nie urządziła nigdzie targów na drzewka i przestrzega przed nabywaniem drzewek nie kontrolowanych urzę- dowo. Za szkody powstałe przez zakup i sadze- nie drzewek nie kontrolowanych urzędowo Izba Rolnicza nie bierze odpowiedzialności.

Kurs handlowy dla dorosłych.

Katowice. Z powodu otwarcia dru- giego równoległego oddziału, panie i pa- nowie poprzednio z braku miejsca nie przyjęci, mogą ponownie się zgłosić. Za- pisy nowych reflektantów również przy- muje kancelaria szkoły przysposobienia kupieckiego w Katowicach przy ul. Sta- wowej nr. 6 pokój 6 codziennie w go- dzinach wieczornych od 6 — 9 do dnia 18 bm.

Wypadek motocyklowy.

Katowice. Przy zbiegu ul. Mielec- kiego i M. Piłsudskiego zdarzył się nie- szczęśliwy wypadek motocyklowy, któ- rego ofiarą padł niejaki Herman Salo. Pokaleczonego motocyklistę odstawiono do szpitala miejskiego.

P. Ulitz honorowym doktorem uniwer- sytetu wrocławskiego.

Katowice. Jak donosi prasa niemiec- ka, wydział prawny uniwersytetu we Wrocławiu przyznał p. Ulitzowi, kie- rownikowi Volksbundu w Wojewódz- twie Śląskiem tytuł doktora „honoris causa“. W związku z tem odznacze- niem p. Ulitz otrzymał dyplom honoro- wy, w którym wyliczone są wszystkie zasługi p. Ulitz na rzecz niemieczyny w

Przy zapaleniu stołca, wzdęciu brzucha, nad kwaśności soku żołądkowego, bólach głowy, przeculeniu, uczuciu strachu, ogólnem złem sa- mopoczuciu i zmęczeniu łagodnie działająca na- turalna woda gorzka Franciszka Józefa daje ł- twe wypróżnienie, uwalnia organizm od pozos- tałości w jelitach i w wielu wypadkach zapo- biega zapaleniu ślepej kiszki. Żądać w apt. i dr.

Polsce. Sfery niemieckie w Polsce przy- jeły to udekorowanie p. Ulitz przez wrocławski uniwersytet z wielką satys- fakcją.

Wizyta nocna w kinie.

Katowice. W nocy na 13 bm. weszli nieznani sprawcy do biura kina „Ca- sino“ i dłutem żelaznem otworzyli drzwi, prowadzące do kasy. Ponieważ sprawcy pieniędzy nie znaleźli, więc skradli żółty płaszcz męski i parę rękaw- iczek, poczem zbiegli w niewiadomym kierunku. Łączna szkoda wynosi około 300 zł.

Pożar w zakładzie fotograficznym.

Katowice. W zakładzie fotograficz- nym przy ul. Kościuszki 1 a wybuchł w ubiegły piątek pożar, który zniszczył większą ilość filmu, stół oraz całe prze- pierzenie. Ogień powstał z powodu nadmiernego ogrzania się opornicy. Za- alarmowana straż pożarna w przeciągu 15 minut ugasiła ogień.

Login nie otrzyma nic od księcia pszczyńskiego.

W myśl zapowiedzi wczoraj w Sa- dzie Okręgowym Cywilnym w Katowi- cach opublikowany został wyrok w sprawie Login Dyonizy — ks. pszczyń- ski. Sąd oddalił pretensje Logina do ks. pszczyńskiego, które — jak wiadomo — wynoszą 343 000 złotych. (k)

Czy kopalnia „Ferdynand“ będzie uru- chomiona?

Bogucice. Kiedy w czerwcu br. za- padła u komisarza demobilizacyjnego decyzja w sprawie zamknięcia od 12. lipca kopalni „Ferdynand“, wtedy dele- gacji robotniczej dano solenne przyrze- czenie, że zamknięcie jest czasowe tyl- ko i kopalnia będzie z pewnością pono- wnie uruchomiona od 15. października. Termin ten już jest na karku i robotnicy we wtorek na olbrzymim wiecu zasta- nawiali się, jakie to kroki poczynić trze- ba, aby kopalnia była istotnie urucho- miona. Przewodniczący wiecu Pilorz stwierdził, że wyznaczona przez ogół robotniczy delegacja czyniła starania ale bezskutecznie. Ani rząd ani kapitaliści nie myślą dotrzymać przyrzeczenia. Nie ma żadnych znaków, by kopalnia „Fer- dynand“ miała być uruchomiona. Po przemówieniach uchwalono rezolucję. Wiecownicy w katerycznej formie domagają się uruchomienia kopalni „Ferdynand“, protestują przeciwko od- cięciu im prądu elektrycznego przez za- rząd kopalni a wreszcie domagają się zasiłków według ustawy z przed 12 li- pca, gdyż mają do nich prawo. Jak wi- adomo, na kopalni „Ferdynand“ zwolnio- no robotników tak, aby zasiłki ustawo- we dostali według obecnie obowiązują- cej ustawy. Zasiłki te są niższe o 40 proc. W końcu uchwalono, że rezolucje będą doreczone władzom i frakcyom sejmiku śląskiego.

Góra miotł przeszkodą ruchu tram- wajowego.

Szopienice. Dnia 13 bm. wieczorem o godz. 20.45 obok posterunku kolej- owego 48 złamała się podpora pod dwu- konną furmanką, naładowaną miotłami, skutkiem czego furmanka wywróciła się na tor kolejowy. Ruch kolejowy przez ten czas, aż do usunięcia prze- szkody, skierowany został na inny tor. Wezwana na miejsce straż pożarna ko- palni Gieschego przeszkodę usunęła, poczem ruch kolejowy odbywał się nor- malnie. Ofiar w ludziach nie było. (k)

Trójka złodziejska pod kluczem.

Bielszowice. Na polach w hałdzie kamieni pomiędzy kolonią Bielszowice a Pniakami znaleziono część towaru po- chodzącego z kradzieży, popełnionej w nocy na 30 września u kupca Pawła Smarzlacha. Ponadto znaleziono świder, łom żelazny i 4 wytrychy. Znale- ziony towar oddano napowrót poszko- dowanemu kupcowi. W związku z tem przytrzymano w dniu 5 bm. w Nowej Wsi znanych włamywaczy Ziore, oraz braci Józefa i Stefana Gwizdółów z Orzegowa. (k)

Z Król. Huty

Nabożeństwo dla głuchoniemych.

Król. Huta. W niedzielę, dnia 16 bm. o godz. 10 odbędzie się w kaplicy ss. Wincetek, ul. Gimnazjalna 41 nabożeństwo dla głuchoniemych.

Spółeczeństwo domaga się zamknięcia prywatnego gimnazjum niemieckiego.

Król. Huta. W związku z wiadomościami o trudnościach, stawianych przez pruskie władze państwowe w otwarciu pierwszego polskiego gimnazjum w Bytomiu, wśród społeczeństwa polskiego na Śląsku istnieje silne wzburzenie, wyrażające się coraz częściej w domaganie się od polskich władz państwowych retorsji przez zamknięcie wszystkich średnich szkół niemieckich na terenie Państwa Polskiego. Szczególne poruszenie daje się zauważyć zwłaszcza wśród obywateli m. Król. Huty, którzy przed kilkoma tygodniami byli świadkami uroczystego otwarcia nowego prywatnego niemieckiego gimnazjum na swoim terenie. Wyrazem tych nastrojów jest poniższa rezolucja: „Zebrani w dniu 7. października br. członkowie Z. O. K. Z. w Król. Hucie stwierdzają ze zdziwieniem, że wojewódzki wydział szkolny w Katowicach udzielił zezwolenia na otwarcie prywatnego gimnazjum niemieckiego w Król. Hucie, podczas gdy władze szkolne niemieckie nie zgadzają się na otwarcie polskiego gimnazjum w Bytomiu. Wychodząc z założenia: zasada wzajemności obowiązującej winna obie strony, zebrani domagają się natychmiastowego zamknięcia gimnazjum mniejszościowego w Król. Hucie. Podobne rezolucje uchwalone zostały w szeregu innych miejscowości Śląska, m. in. również w Mysłowicach, gdzie miejscowe koła Z. O. K. Z. domaga się od czynników miarodajnych „zamknięcia gimnazjów niemieckich na terenie ziem polskich do chwili pomyślnego załatwienia polskiego gimnazjum w Bytomiu.

2 500 ton ziemniaków dla bezrobotnych.

Na czwartkowym posiedzeniu zajmował się Magistrat sprawą zaopatrzenia bezrobotnych i najbiedniejszej ludności miasta w ziemniaki na zimę. Uchwalono zakupić ponad ilość 2.000 ton. przyznanych przez Woj. Komitet Pomocy Bezrobotnym, jeszcze 500 ton ziemniaków z funduszy miejskich i przystąpić w jak najkrótszym czasie do rozdania ziemniaków. Do Komisji odbioru ziemniaków delegowano pp. radców miejskich Adamka i Kurzele, insp. Jańczaka i p. Grządziela.

Kradzież pieniędzy i uraz ciała.

Król. Huta. W nocy na 12. bm. o godz. 0.30 na ul. Hajduckiej bracia Karol i Józef Jońca oraz Kikla Ryszard, zaczęli 22-letnią Kitzmanówną Jadwigę z Król. Huty i bez wszelkiej przyczyny pobili ją. Jeden z napastników uderzył ją łaską w plecy i wyrwał z ręki torebkę ręczną, zawierającą kilkadziesiąt groszy. Po dokonanej kradzieży sprawcy zbiegli ul. Kordeckiego w głąb miasta. Po pewnym czasie zjawił się na komisariacie Kikla i złożył torebkę bez zawartości z tem, że znalazł ją na ul. Hajduckiej. Kiklę przytrzymało do przeprowadzenia dalszych dochodzeń.

Okradli biednego komedjanta.

Król. Huta. Nieznani dotychczas sprawcy włamali się do wozu wędrownego Józefa Podstawy, któremu skradli ubranie, buciki oraz pewną kwotę pieniędzy.

Z Świątobłotnickiego

Samobójstwo ucznia gimnazjalnego.

Nowy Bytom. W piątek rano o godzinie 7.20 znaleziono w łóżku zwłoki 14-letniego ucznia gimnazjalnego, syna restauratora Grychtoła (ul. Niedurnego 23). Na stoliku obok łóżka leżał rewolwer, z którego codopiero padł strzał morderczy. Przypuszcza się, że chłopak odebrał sobie życie. Policja prowadzi dalsze dochodzenia. (s)

Nawet kabel nie uszedł uwagi złodziei.

Piaśniki. Nieznani sprawcy dostali się onegdaj na teren szybu „Karolina”, skąd skradli przeszło 30 metrów kabla elektrycznego. Gdy sprawcy byli zajęci przecięciem kabla na kawatki, zjawił się stróż kopalniany, który usiłował ich aresztować. Sprawcy nie dali za wygraną i w pewnej chwili rzucili się na stróża.

Konkurs na stypendjum im. Karola Miarki i Pawła Stalmacha.

Urząd Wojewódzki Śląski w Katowicach rozpisuje konkurs na stypendja im. Karola Miarki i Pawła Stalmacha dla młodzieży, pochodzącej z byłego górnośląskiego i cieszyńskiego obszaru plebiscytowego, a kształcącej się w wyższych zakładach naukowych, w szkołach średnich ogólnokształcących, seminarjach nauczycielskich, szkołach zawodowych oraz liceach. O stypendja powyższe ubiegać się mogą:

1. studenci (tki) szkół akademickich,
2. uczniowie (nice) szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich, liceów oraz szkół zawodowych.

Podania o nadanie stypendjum winni wnieść kandydaci (tki) do Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego (Wydział Ośw. Publ.) w Katowicach, a to wymienieni pod 1. za pośrednictwem dziekanatu, pod 2. za pośrednictwem dyrekcji zakładu najpóźniej do 31 października 1932 r.

Podania wniesione wprost do Wydziału Oświecenia Publicznego, lub niezaopatrzone we wszystkie wymagane załączniki będą zwrócone bez rozpatrzenia.

za, obili go ciężko, poczem porzucili swój łup i zbiegli w niewiadomym kierunku. (s)

Uroczystość odsłonięcia tablicy ku czci poległych powstańców w W. Piekarach. 16 b. m., tj. jutro w Wielkich Piekarach staraniem grupy Zw. Powstańców Śl. uchodźczego pow. strzeleckiego w Tarn. Górach odbędzie się uroczystość odsłonięcia i odsłonięcia tablicy pamiątkowej ku czci poległych powstańców i zamordowanych przez niemieckie hordy obywateli Polaków z pow. strzeleckiego, w liczbie około 150 osób.

Protoktorat nad uroczystością przyjął P. Wojewoda dr. Grażyński, zaś członkostwo w Komitecie honorowym szereg wybitnych działaczy uchodźców z powiatu strzeleckiego.

Program uroczystości przewiduje: o godz. 10.40 zbiórka uczestników na szosie Piekary—Szarej. (Uczestnicy z Kanim dworcem w Katowicach i wyruszają pociągami o godz. 9.50 rano w niedzielę.) O 11.15 odmarz na nabożeństwo do kościoła klasztoru na uroczystą Mszę św. Godz. 14 defilada, a następnie akademja na której przemawiać będą uchodźcy—strzelczanie.

Pod kołami autobusu.

Lipiny. W czasie wymijania furmanki przez autobus Śląskich Linij Autobusowych najechana została 11-letnia L. Pawlica, która doznała złamania nogi. Ofiarę nieszczęśliwego wypadku odestawiono do szpitala w Piaśnikach. (s)

Z Pszczyńskiego

Kontrola bezrobotnych.

Pszczyzna. Kontrola miesięczna dla bezrobotnych, przynależnych do K. U. P. P. Pszczyzna odbędzie się dla gmin Kobiór, Kobielice, Radostowice, Czarków, Poreba, Goczałkowice-Dolne, Goczałkowice-Górne, Łąka, Rudolowice, Starawieś, Piasek, Studzienice, Jankowice, Pszczyzna miasto w dniu 19 października rb. poczynawszy od godz. 8—13. Kontrola odbędzie się w gmachu K. U. P. P. w Pszczynie, Strzelecka. Dla gmin Zawadka, Góra, Wola, Gilowice, Miedzyrzecze, Frydek, Miedźna i Grzawa w dniu 20 października 1932 r. poczynawszy od godz. 9. Kontrola odbędzie się w lokalu p. Szafrona w Miedźnej. — Dla gmin Rudziczka, Suszec, Wiśła Wielka, Kryry, Brzeźce i Mizerów w dniu 21 października 1932 r. poczynawszy od godziny 9. Kontrola odbędzie się w lokalu p. Odróbki w Mizerowie. Do kontroli miesięcznej zjawić się winni wszyscy bezrobotni bez względu na to, czy pobierają wsparcia czy też nie. Winni przedstawienia się do kontroli jak wyżej oznaczono, narazić się mogą na utratę praw do wsparć, zapośredniczenia itp.

Zebranie zarządów okręgowych sekcji samorządowej.

Tychy. W piątek dnia 7 bm. odbyło się w Tychach pod przewodnictwem

Do podania należy dołączyć:

1. Dowód pochodzenia z byłego górnośląskiego obszaru plebiscytowego (metryka) lub Śląska Cieszyńskiego.
2. Świadectwo niezdolności rodziców, potwierdzone przez gminę.
3. Poświadczenie władzy szkolnej i oświadczenie rodziców, że kandydat nie korzysta z żadnego innego stypendjum.
4. Studenci szkół akademickich mają dołączyć świadectwa kolokwialne, najmniej z 10 godzin, ewent. świadectwo z egzaminu, odbytego w ostatnim roku szkolnym, studenci zaś I roku szkoły akademickiej, świadectwo dojrzałości, uczniowie szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich, szkół zawodowych dołączają ostatnie roczne świadectwo szkolne.

Stypendjum, wynoszące po 600 zł dla studentów (tek) szkół akademickich, a po 300 zł dla uczniów (nic) szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich, szkół zawodowych, płatne są w 2 ratach a to w dniu 15-go stycznia 1933 r. i 1 czerwca 1933 r.

p. posła Koję zebranie zarządów okręgowych sekcji samorządowej na powiat pszczyński. W zebraniu wziął udział jako gość p. starosta dr. Jarosz. Po referacie p. posła Koję i zatwierdzeniu sprawozdania przystąpiły zarządy okręgowe do wyboru zarządu powiatowego sekcji samorządowej. Na prezesa wybrano p. posła Jarczyka, na wiceprezesa p. dyr. Przysieckiego z Pszczyny, na sekretarza p. Jana Liszkę, naczelnika gminy Czarkowa, na skarbnika p. Jana Wierczorka naczelnika gminy w Tychach. Poza tem wstępują do zarządu powiatowego prezesi okręgowi i to pp. Koj, Piępek, Doleżyk, Przysiecki Zbaniuszek, Kedzior i Szczygieł. Ustalono plan pracy, wyznaczono referentów na zebrania okręgowe i po wyczerpaniu porządku obrad zamknięto zebranie. (p)

Starania o umiastowienie gminy.

Tychy. Wiadomo, że w latach ostatnich Tychy rozrosły się bardzo znacznie. Wygląd wsi zyskał również wiele z powodu brukowania i porządkowania ulic i placów. Wybudowano strażnicę, stadion, kino, wieżę i dziedziniec kościelny oraz kilka domów mieszkalnych, tak, że Tychy coraz bardziej upodabniają się do miasta. Wobec tego zarząd i rada gminna wystosowały ponownie wniosek o przyznanie gminie charakteru miejskiego. Nie wiadomo jak władze ustosunkują się do tego wniosku, gdyż pierwszy wniosek przed paru laty odrzucono. (p)

Otwarcie wystawy przeciwalkoholowej.

Podlesie. W ubiegłą środę o godz. 17 na sali ochronki w Podlesiu otwarto III. wystawę przeciwalkoholową II. serii w r. b. Otwarcia wystawy dokonał miejscowy proboszcz ks. Wientzek w obecności p. naczelnika gminy posła Jarczyka, dyr. fabryki papieru p. Bülowa, p. inż. Plata i około 60 gości. Po wygłoszonym referacie przez p. prof. Sławińskiego, przemówił p. poseł Jarczyk i kierownik wystawy p. Kunsdorff. Następnie p. prof. Sławiński objaśniał poszczególne eksponaty wystawy. Nadmieniamy, że wystawa trwać będzie do poniedziałku, dnia 17. października b. r. po południu, a następnie przewieziona zostanie do Łazisk Średnich, gdzie otwarcie nastąpi w środę, dnia 19. października br. o godz. 17 na sali gimnastycznej, na które zaprasza się wszystkich miejscowych obywateli. (p)

Z Rybnickiego

Ilość mieszkańców.

Rybnik. Według danych statystycznych z dnia 30 września br. miasto Rybnik liczy 24.259 mieszkańców, w tem 11.909 mężczyzn i 12.350 kobiet.

Przytrzymanie oszusta pożyczkowego.

Rybnik. Dnia 12 bm. przytrzymało pod zarzutem oszustwa 36-letniego Brunona Jeziorskiego z Rybnika, b. agen-

ta firmy „Kantor wymiany Lwów”. Jeziorski w roku 1931 będąc zatrudniony w charakterze agenta firmy „Kantor wymiany we Lwowie” upoważniony był przez tę firmę do sprzedaży 3-proc. pożyczki budowlanej państw. Wówczas przybył on do mieszkania Wincetego Koleszki w Rybniku i podjął od niego na poczet wykupienia obligacji dwie raty mies. po 7 zł. Dalszych przypadających rat Koleszko nie zapłacił więcej i sprawa ta się nie zajmował. W dniu 11 bm. Koleszko otrzymał list ze Lwowa, z którego wynikało, że na jego zamówioną i dwoma ratami zapłaconą obligację wygrał 5000 zł. W liście firma zaznacza że wygrana będzie wypłacona dopiero po zupełnym spłaceniu zamówionej obligacji w wysokości 80 zł i wkrótce przybędzie do niego przedstawiciel tej firmy celem ostatecznego uregulowania zaległości i następnie wypłacenia wygranej. Koleszko nie dowierając temu, po dokładnym zbadaniu listu i koperty stwierdził, że list nie był nadany we Lwowie, tylko w miejscowym urzędzie pocztowym. Dnia 12 bm., gdy rzekomy przedstawiciel firmy „Kantor wymiany we Lwowie” w osobie Jeziorskiego Brunona zjawił się w mieszkaniu Koleszki, ten powiadomił miejscowy komisariat policji, który przytrzymał oszusta pożyczkowego.

Kary na niebezpieczną bandę.

Rybnik. Przed sądem odpowiadał za szereg kradzieży z włamaniem członek bandy Ziemińskiego (powieszonego wyrokiem sądu doraźnego), w liczbie 14. Sąd wydał wyrok, skazujący: Fr. Siwca na 3 i pół roku więzienia, W. Szczepanika na 2 i pół roku, J. Szymeckiego na 1 i pół roku, P. Klugera na 10 mies., E. Szymurę na 6 miesięcy, E. Pawletkę na trzy mies., Zofię Siwcową na 2 mies., Ludwinę Siwcową na 2 miesiące, Wiktoria Ottawę, Emilję Mańkowską, Jadwigę Emmerich i Marię Gołombek na 2 mies. więzienia. Osk. Ad. Krańcówą i Pawła Szymurę sąd uwolnił od winy i kary.

Przechwycenie konia.

Paruszowice. W nocy na 12 bm. o godz. 2 na ul. Miarki w Paruszowcu przechwycono około 10-letnią klacz, maści c. kasztanowej, którą umieszczono w stajni huty „Silesia”. (r)

Worek wywił złodziei.

Bujaków. W nocy na 7 bm. skradziono 5 kur z chlewika Pawła Patrona w Bujakowie. Sprawcy, spłoszeni przez stróża nocnego, pozostawili worek ze skradzionymi kurami na miejscu. Worek ten, z napisem „Janik”, przyczynił się do ustalenia sprawców i w toku dalszych dochodzeń przytrzymało braci „Janików” Stanisława i Antoniego z Chudowa. (r)

Z Tarnogórskiego

Tarnowskie Góry uczciły pamięć śp. Żwirki i Wigury.

Rada miejska w Tarnowskich Górach na swem ostatnim posiedzeniu uchwaliła jednogłośnie, na wniosek LOPP, przemianować Nowy Rynek na plac Żwirki i Wigury. (T)

Poświęcenie nowej szkoły w Tarnowskich Górach.

31 bm. nastąpi uroczyste poświęcenie i oddanie do użytku publicznego gmachu nowo-wbudowanej szkoły powszechnej, największej w Polsce. Gmach szkolny zawiera 30 sal wykładowych oraz szereg najnowszych urządzeń szkolnych. Gmach wybudowany został przez miasto przy pomocy subydjów Śl. Urzędu Wojew. Na ostatnim swem posiedzeniu rada miejska uchwaliła nazwać nowo-wbudowaną szkołę „Katolicką Szkołę Powszechną im. Królowej Jadwigi”. (T)

Z parafii.

Nakło. Nasz wiel. ks. prob. Kudelko zachorował ponownie. Pewien czas sprawował duszpasterstwo w parafii naszej nowo-wświęcony ks. J. Kubica. Obecnie zaś przystąpiła władza duchowna na zastępstwo ks. dr. R. Adamczyka, który codopiero powrócił ze studjów z Rzymu. (t)

Czy jesteś już członkiem Ligi Morskiej i Kolonjalnej?

Zgłaszać się można: Katowice, Plebiscytowa 1,

Przed premierą „U Mety” Karola Huberta Rostworowskiego.

Krytyka domaga się, by kierownictwo naszej sceny uwzględniło w dużej mierze twórczość rodzimą. Oczywiście obowiązkiem i staraniem tegoż kierownictwa jest, o ile możliwości czynią zadość słusznym tym wymogom. To też po inauguracyjnym przedstawieniu „Głupiego Jakoba” Rittnera — ma wejść w najbliższych dniach na afisz na szego Teatru druga już w obecnym sezonie sztuka polskiego autora. Wybór padł na najnowszy utwór sceniczny Karola Huberta Rostworowskiego „U mety”. Wyborowi tego właśnie autora przykłałnemy wszyscy z radością i uznaniem. Wystawiona po raz pierwszy na scenach poznańskiej i krakowskiej z wiosną b. roku, poprzedzona rozgłossem stała się „wydarzeniem sezonu” i znalazła żywy oddźwięk u słuchaczy. Sztuka ma zatem posmak nowości.

Trzeba jednak wziąć pod uwagę, że publiczność poznańska i krakowska zna dobrze i osobę i działalność Karola Rostworowskiego. My tu na Śląsku oprócz „Judasza” wystawionego na naszej scenie jako przedstawienie inauguracyjne w sezonie 1926/27 nie mieliśmy wogóle sposobności zapoznać się z twórczością Rostworowskiego. Dlatego też jest rzeczą wskazaną w krótkim zarysie zaznać naszą publiczność z całokształtem artystycznego dorobku tego tytana współczesnej polskiej dramaturgii.

Pierwsze utwory sceniczne Rostworowskiego: „Echo”, „Żeglarze”, „Bratnia dusza” są raczej tylko próbami dramatycznymi. Dopiero w „Judaszu z Kariotu” (1913) okazuje się Rostworowski indywidualnością nową i wybitną i jednym z młodych podbija wszystkie sceny polskie. Wznawiając stary biblijny temat w lirycznym ujęciu tradycji duszy zdrajcy Chrystusa — dał temu tematowi postać nową, nowożytną.

Ogromna plastyczność i skala wyrazu jaką rozporządza Rostworowski sprawia, że z trudem się odległość wieków, jaka nas dzieli od postaci historycznej Judasza czy Kariotu. Są to te same przeżycia i ci sami ludzie, których spotykamy i dzisiaj, ludzie zasługujący nie tylko na pogardę, ale i na współczucie. Zarówno w „Judaszu” jak w „Kariotu” wypracował sobie Rostworowski własną technikę dramatyczną i opierając ją na zwrocie ku dramatu muzycznemu osiągnął przez to ogromne spotęgowanie plastycznego wyrazu. Wspaniałe sceny zbiorowe jak uczta u Cezara w „Kariotu” zebranie Synhedryonu w „Judaszu” pod względem stopniowania dynamiki scenicznej mają niewiele sobie równych w literaturze świata.

„Miłosierdzie” (1920) to znowu koszmarna wizja, krwawa satyra społeczna, ujęta w formę średniowiecznego misterium — osiadała, której obraca się założenie autora — są problemy społeczne. „Miłosierdzie” jest dziełem niepospolitem, odrębnym i jednym w polskiej dramaturgii. Formę misteryjnego prymitywu zastoso- wana po raz pierwszy w „Miłosierdziu” doprowadza Rostworowski w następnej swej sztuce „Straszne dzieci” do najwyższego stopnia doskonałości technicznej. Wielka, wszech- ludzkiego znaczenia treść ukryta pod alegoriami opowieści o pierwszym grzechu Adama i Ewy, wyraża tu autor w formie „bajki” scenicznej, posługując się techniką i groteskowymi postaciami „szopki”. Po- nieważ niedozwolna częścią widowiska szopkowego jest ilustracja muzyczna, oparł Rostworowski ten utwór na zastosowaniu techniki kompozytorskiej i budując poszczególne partie na motywach muzycznych — stworzył w ten sposób dzieło niezwykle ciekawe i oryginalne. Ten sam pierwiastek etyczny, który stanowi duchowy szkielet „Miłosierdzia” i „Strasznych dzieci” tworzy również myśl przewodnią „Zmartwychwstania” (1925). Dzieło to jest rezultatem zmagania się twórcy z własnym sumieniem obywatelskim. Piewniak sceniczny jest tu odsunięty wstecz na korzyść pierwiastka dydaktycznego.

Następny utwór sceniczny Rostworowskiego „Antychryst” wybiega daleko poza ramy literatury. Życie współczesne, potworna rzeczywistość, groza rzeczy idących — wszystko to sprawiło, — że poeta stanął nagle oko w oko z rzeczywistością i na deski teatru rzucił problemat — Antychryst w Polsce. W dziele tem rozwiązuje Rostworowski jasno i dobitnie problem żydowski w Polsce.

Z koturnowych wyżyn dramatów historyczno-symbolicznych, schodzi Rostworowski w latach ostatnich na niziny życia współczesnego.

Najnowszy jego utwór przybrał formę dramatycznej trylogii, której częścią pierwszą jest „Niespodzianka”, następna „Przebieg” i ostatnia „Ogniem trylogii” „U mety”. Z tych trzech najmocniejsza pod względem budowy scenicznej, najbardziej wykonana jest ostatnia sztuka „U mety”, która w najbliższych dniach mamy uirzeć na naszej scenie. Realizm, posunięty do ostatecznych granic, panuje w tej sztuce

niepodzielnie od I-go do ostatniego aktu. Środowisko, w którym rozgrywa się akcja oddane jest z pomysłowością rysów, przenikliwą obserwacją, niebywałym poczuciem sceny. Mistrzowska technika teatralna Rostworowskiego świeci tu pełnym tryumfem. Każda postać narysowana jest znakomicie, każda rola to żywy człowiek. Sceny zbiorowe w akcie II-gim stoją wysoko pod względem kunsztu scenicznego.

Sprawy towarzystw.

Król. Huta. Katolickie Koło Abstynentów w Król. Hucie urządza w niedzielę, dnia 16 października br. o godz. 17.30 na sali w szkole XV przy ul. 3 Maja 78 „Wieczornicę Abstynentów” połączoną z tańcami, losowaniem i różnymi niespodziankami. Na miejscu bufet napojów bezalkoholowych. Zaprasza się wszystkich członków oraz miłośników trzeźwości.

Kalendarzyk zebrań Zw. Zaw. Przem. Gór. Z. Z. Z.

Niedziela, dnia 16. października br.
Ruda Śl. o godz. 14 w sali Domu Narodowego.

Nowy Bieruń o godz. 14 w lokalu p. Broba.
Bykownia o godz. 14 w lokalu p. Ptaszowej.
Imielin o godz. 15 w lokalu p. Szewczyka.
Zawodzie o godz. 11 w lokalu „Dom Ludowy”.

Piotrowice o godz. 17 w lokalu p. Mroza, ul. Pocztowa.

Kalendarzyk zebrań kół N. Ch. Z. P.

W niedzielę 16 bm odbędzie się w następujących miejscowościach zebrania konstituujące celem założenia miejscowych kół N. Ch. Z. P.:
Stare Repty o godz. 16 w świetlicy, referat wygłosi p. Niewiedziol Alfred, Bobrowski o godz. 16 w sali kantyny, referat wygłosi p. dyr. Wągorowski Kazimierz, Bobrowniki o godz. 17 w sali p. Skupiańskiej, referat wygłosi p. Rutkowski Władysław.

Miesięczne zebrania — Miasteczko: o godz. 16 w sali p. Żyłki z odpowiednim referatem. Kozłowa Góra: o godz. 18 w sali szkoły; referat wygłosi p. poseł Syska Józef.

Do wszystkich członków organizacji skupionych w Z. Z. Z. (b. Gen. Federacji Pracy) na Górnym Śląsku.

Obywateli! W niedzielę 16 października o godz. 11.30 w Katowicach w Teatrze Polskim odbędzie się wielkie zgromadzenie poświęcone sprawom polsko-niemieckim.

Wzywamy wszystkich członków, skupionych w organizacji ZZZ, do gremjalnego udziału w zgromadzeniu. Zbiórka wszystkich członków Z. Z. Z. o godz. 10 w dniu 16 października br. w Katowicach, ulica Plebiscytowa 1. Oddziały, posiadające sztandary, winne z nimi przybyć.

Obywateli! Na polskim Śląsku we wszystkich warsztatach pracy dotąd jeszcze poważne stanowiska zajmują Niemcy. Niemcy mają też u nas wszystkich przywileje, jako mniejszość, natomiast po drugiej stronie granicy jęczy pod jarzmem niemieckim robotnik polski. Dzieciom polskim po stronie niemieckiej zamyka się szkoły. Wysiłkiem wszystkich nas Polaków zbudowane zostało polskie gimnazjum w Bytomiu; koncesji na otwarcie polskiego gimnazjum w Bytomiu wzbierała się udzielić Niemcy.

Przybywajcie licznie, byśmy, jako zrzeczeni robotnicy podnieśli również głos protestu przeciwko krzywdzie, jaka się dzieje naszym rodakom po drugiej stronie kordonu.

Zarząd Główny Górników ZZZ. — Zarząd Okręgowy Zw. Zaw. Met. ZZZ. — Federacja Kolejowców Polskich ZZZ. — „ZZZ” Związek Zaw. Keln. — Federacja Pracowników Umysłowych.

SPORT.

Niedzielne rozgrywki piłkarskie.

O mistrzostwo Ligi.

Niedzielne mecze ligowe będą miały wielkie znaczenie dla ostatecznego ukształtowania się tabeli ligowej, a zwłaszcza dla rozwiązania kwestii mistrzostwa i spadku.

Wielki wpływ na ukształtowanie się czoła tabeli będą miały spotkania LKS. — Cracovia w Łodzi i Warta — Pogoń w Poznaniu. Na kwestii spadku mogą zaważyć następujące mecze: Czarni — Wista we Łwowie, Garbarnia — Polonia w Krakowie i Warszawianka — 22 pp. w stolicy.

Śląskich piłkarzy obchodzi najwięcej spotkanie Ruch Wielkie Hajduki — Legia Warszawa, które zostanie rozegrane w Wielkich Hajdukach o godz. 15. Ponieważ żadna z powyższych drużyn nie może już mieć wielkich pretensyj do mistrzostwa należy się spodziewać walki pięknej i zaciętej.

O mistrzostwa ligi śląskiej.

Na najbliższą niedzielę przeznaczonych jest sześć następujących meczów o mistrzostwo Ligi Śląskiej:

w Siemianowicach: KS. 07 — Czarni Chropacz, w Zależu: KS. 06 — Słowian Bogucice, w Lipinach: Naprzód — Kolej. PW. Katowice

nego. W utworze tym zyskuje Teatr Polski w Katowicach dzieło, posiadające pierwszorzędne wartości literackie i sceniczne: godne nazwiska swego autora. Teatr katowicki przygotowuje się do wystawienia „U mety” ze szczerem pletyzmem. Miejmy nadzieję, że realizacja tej sztuki stanie na wysokim poziomie i da publiczności tutejszej pełne zadowolenie artystyczne.

w Król. Hucie: AKS. — KS. Chorzów w Świętochłowicach: Śląsk — BBSV, Bielsko w Katowicach: 1. FC. — Orzeł Welnowiec.

Mistrzostwa klasy „A”.

w Zależu: Naprzód — Żyd. KS. Katowice w Katowicach: Policjany KS. — KS. Dąb w Bogucicach: KS. 20 — Śląsk Siemianowice w Małej Dąbrówce: KS. 22 — Pogoń Katowice w Michałowicach: Jedność — KS. Różd. Szop. w Katowicach: Diana — KS. 06 Mysłowice w Król. Hucie: Zjedn. Prz. Sp. — Silesia Parusz. w Szopienicach: KS. 24 — KS. 09 Mysłowice w Rudzie: Slavia — Odra Szarlej w Król. Hucie: Kresy — Haller W. Hajduki w Łagiewnikach: Silesia — Pogoń Nowy Bytom w Tarn. Górach: L. K. S. — Zgoda Bielszowice w Ligocie: Ligocianka — WKS. Tarn. Góry.

O wejście do ligi śląskiej.

w Chropaczowie: Czarni — RKS. Czechowice.

Zawody ciężkoatletyczne.

Dnia 16 października 1932 r. o godz. 16.00 w salce bokserskiej przy Komendzie Szkoły w Katowicach, ul. Bartosza Głowackiego — odbędzie się zawody zapasnicze o mistrzostwo drużynowe Śląska — pomiędzy drużynami PKS, Katowice a Jedność Nowy Bytom. Walki zapasnicze zapowiadają się bardzo ciekawie, bowiem oba kluby występują z najlepszymi siłami, to też oczekiwac należy zaciętych walk.

Rekord światowy.

Paryż. Znany francuski atleta Rigoulot ustanowił swój 57 z rzędu rekord światowy w podnoszeniu ciężarów, wyrzucając lewą ręką 90 i pół kg.

Międzynarodowe torowe zawody kolarskie w Król. Hucie.

Sekcja Kolarska Stadion przy PWWF, urządza w niedzielę 16 bm. o godzinie 15 wyścigi kolarskie na torze płaskim Stadionu w Król. Hucie o bardzo bogatym programie. Wyścigi te noszą charakter międzynarodowy, gdyż startują słynni kolarze Śląska niemieckiego jak bracia Leppichy, bracia Kruppa, Janta, Kwieżyński. Z powodu większej ilości różnych biegów i silnej konkurencji przebieg wyścigów zapowiada się bardzo ciekawie.

LETHINEN ZWYCIĘŻA ISO-HOLLO.

W niedzielę rozegrany został w Paryżu — międzynarodowy mecz lekkoatletyczny Francja — Finlandia, zakończony zwycięstwem Finlandii 78:62 pkt. Największe zainteresowanie wywołał bieg na 5.000 m, który był właściwie pojedyńkiem pomiędzy Lethinenem a Iso-Hollo. Wyciążył Lethinen w czasie 14:48.6. Czas Iso-Hollo wynosił 14:49.8.

Finowie zażądali od francuskiego związku 80.000 fr. tytułem „zwrotu kosztów” przyjazdu reprezentacji fińskiej.

Nadesłane.

Nowe metody sprzedaży.

zaprowadził Dom Handlowy Towarzystwa Jednolitych Cen „T. I. C.” w Katowicach.

W dzisiejszych czasach ogólnego kryzysu gospodarczego, gdy wszystkie siły zubożały, kupiectwo chwyciło się innych środków sprzedaży.

W myśl zasady „mały zysk — duży obrót” rzucono na rynki sprzedaży artykuły tanie, o cenach wy kalkulowanych do minimum, przy czym artykuły nie zbyt nowe, lecz codziennego użytku.

Tylko tani towar, tylko towar najniezbędniejszy może dziś liczyć na zbyt.

Ze śląskich kupców inicjatywę w tym kierunku wykazał jedynie p. Słowik, właściciel domu handlowego „T. I. C.” w Katowicach, ul. 3-go Maja 26.

Przez jego Dom Towarzystwa Jednolitych Cen przeciąga codziennie istna procesja ludzi. Nic dziwnego. Znajdzie tam każdy wszystko co chce. Od smacznej przekąski za 10 groszy do najdroższego towaru za 2 złote, jak mydło, skarpetki, pończochy itd.

Dom Handlowy „T. I. C.”, prowadzony przez p. Słowika, rodowitego Ślązaka, jest jedynym przedsiębiorstwem katolickim na terenie całego Śląska, przedsiębiorstwem pracującym systemem amerykańskim przy czem uczciwie, — które nie podszywa się pod nazwy żadnych obcych firm, by w ten sposób udawać słynne europejskie magazyny.

Dziś w okresie depresji gospodarczej i aktualnego hasła: „Swoją drogą do swego i po swoje” każdy Polak, każdy Ślązak za punkt poczucia narodowego winien poczytywać sobie nakaz czynienia zakupów tylko u „T. I. C.-a”, w jedynej katolickiej firmie w Katowicach.

Dział handlowy.

Giełda pieniężna w Warszawie

w dniu 14 października 1932 r.

Dolar amerykański 8,91 zł. Funt szterlingów 30,54 zł. 100 franków farncuskich 34,89 zł. 100 lirów włoskich 45,43 zł. 100 franków szwajcarskich 171,77 zł. 100 guldenów holenderskich 357,70 zł.

Giełda zbożowa w Poznaniu

w dniu 13 października 1932 r.

Notowano za 100 kg w handlu hurtowym przy odbiorze ładunków wagonowych. Żyto 15,00—15,30. Pszenica 23—24. Jęczmień browarniany 17,50—19,00. Jęczmień 14,50—15,75. Owies 14,50—14,75. Mąka żytnia 23,25—24,25. Mąka pszenna 36,50—38,50. Otręby żytnie 8,75—9,00. Otręby pszenne 9—10. Otręby pszenne grube 39—45. Groch Wiktoria 21—24. Groch Folgera 10—11. Rzepak 37—38. Rzepik 35—40. Gorczyca 33—36. Konieczyna biała 120—160. Mak niebieski 90—100. Ziemiaki jadalne 2,20—2,50. Ziemiaki fabryczne za kilo 0,12½.

Ceny targowe w Katowicach

z czwartku dnia 13 października 1932 r.

Nabiał. Masło wiejskie 1 funt 1,70—2,00 zł. Masło mleczarniane 1 funt 2,20—2,30. Jaja 8—10 sztuk za 1,00. Twaróg 1 funt 0,50—0,60. Mleko 1 litr 0,30—0,32.

Mięso. Wieprzowina 1 funt 0,70—0,90. Wieprzowina bez dokładki (kotlety) 1,00—1,10. Wołowina 0,50—0,70. Cielęcina 0,70—1,00. Osierdzie, mózg itd. 0,30—0,60. Skopowina 0,80—1,00. Okrasa świeża 1,00—1,10. Okrasa i mięso wędzone 1,00—1,30. Łój 0,80—1,00. Smalec 1,10—1,20.

Jarzyny. Kapusta główka 0,10—0,20. Kapusta modra główka 0,10—0,30. Marchew wiązka 0,15—0,20. Kalarepa wiązka 0,20—0,30. Cebula 1 funt 0,12—0,15. Pomidory 1 funt 0,20—0,25. Kalafior sztuka 0,25—0,35. Fasola biała 1 funt 0,70—0,80. Fasola zielona 1 funt 0,70—0,80. Kapusta do kisenia centnar 2,50—2,70. Kopa 2,00—2,20. Ogórki 1 funt 0,40—0,50. Kartofle (centnar 50 kg) 3,00—3,25. Kartofle 24 funtów za 1,00. Sałata główka 0,05—0,20. Szpinak 1 funt 0,20—0,30.

Owoce. Gruszki doborowe 1 funt 1,00—1,20. Gruszki II gatunek 1 funt 0,60—0,80. Jabłka doborowe 1 funt 0,50—0,60. Jabłka do gotowania 1 funt 0,25—0,40. Śliwki 1 funt 0,40—0,50. Grzyby prawdziwe 1 funt 1,80—2,00. Cytryny sztuka 0,12—0,15. Grzyby rozmaite 1 funt 0,25—0,60.

Drob. Golebie 0,60—0,80. Golebięta 0,60—0,80. Kury 2,00—3,80. Kurczęta 1,00—1,60. Kaczki 2,00—4,00. Gęsi 4,00—7,00. Gęsi tuszcz 1 funt 2,25—2,50. Indyjczki 7,00—10,00.

Urzędowe sprawozdanie komisji notowania cen

Na centralną targowicę w Mysłowicach sprzedano od dn. 4 — 11 października br.: 876 szt. bydła, 3266 świń, 249 cieląt, 30 owiec, razem 4421 szt. zwierząt.

Płacono w dniu 11 października br. za 1 kg żywej wagi za: (ceny loco targowica łącznie z kosztami handlowymi).

Bydło: Woly pełnomięsiste, wytuczone 70 — 80 gr., młode mięsiste, niewytuczone i starsze wytuczone 60—69, młode odżywione, młode, dobrze odżywione starsze 50—59, licho odżywione 40—49. Stadniki: pełnomięsiste, wyrosłe najwyższej wartości rzeźnej 63—70, pełnomięsiste młodsze 52—62, młode odżywione młodsze i dobrze odżywione starsze 44—51, licho odżywione 33—43. Jąłówki i krowy: pełnomięsiste, wytuczone jąłówki najwyższej wartości rzeźnej 68—75, pełnomięsiste wytuczone krowy, najwyższej wartości rzeźnej do lat 7-miu 65—72, starsze wytuczone krowy i mniej dobre młodsze krowy i jąłówki 50—64, młode odżywione krowy i jąłówki 40—49, licho odżywione krowy i jąłówki 33—39. Cielęta: najprzedniejsze cielęta tuczone 90—100 gr., średnie tuczone cielęta i najprzedniejsze ssaki 80—89, mniej tuczone cielęta i dobre ssaki 65—79, liche ssaki 50—64. Świnie: tuczone ponad 150 kg żywej wagi 135—150, pełnomięsiste od 120—150 kg żywej wagi 111—134, pełnomięsiste od 100—120 kg żywej wagi 96—110, pełnomięsiste od 80—100 kg żywej wagi 80—95.

Przebieg targu: Podaż duża, targ ożywiony, tendencja utrzymana.

Repertuar kinoteatrów w Katowicach.

Kino Casino: „Człowiek małpa”.
Kino Capitol: „Wiara, nadzieja, miłość”.
Kino Rialto: „Król — to ja”.

Repertuar kinoteatrów w Król. Hucie.

Kino Apollo: 1. „Atlantida”, 2. „Prerie w płomieniach”.
Kino Colosseum: 1. „Krwawiące serce”, 2. „Pionierzy zachodu”.
Kino Roxy: „Dobranoc Wiedniu!”, 2. „Postrach gór”.

Wydawnictwo: Katolika Polskiego Górnoślązaka, Gońca Śląskiego, Katolika Śląskiego i Gwiazdki Śląskiej. — Za redakcję odpowiada: Franciszek Goździał, Król. Huta. — Nakładem: Zjednoczone Wydawnictwo Gazet, Spółka z ogr. odp., Katowice, ul. św. Stanisława 4, tel. 14—14. Drukarnia: Drukarnia Śląska S-ka z ogr. odp., Katowice, Batorego 2 — tel. 8-78.

Tabletki

Togal

Radość życia

traci wielu ludzi, których dręczą okropne bóle reumatyczne i nerwowe. Lecz niema powodu do rozpacz, gdyż już wiele tysięcy cierpiących odzyskało swe zdrowie przy pomocy Togala. Tabletki Togal bowiem często zwalczają te niedomagania. Togal wstrzymuje nagromadzanie się kwasu moczowego. Nieszkodliwe dla serca, żołądka i innych organów. Do nabycia we wszystkich aptekach.

Już zapadł bezapelacyjny sąd!

„Nikt was nie doścignie“ — mówi Publiczność. „T. I. C.“ dzięki wieloletniemu poważnemu hurtownemu doświadczeniu handlowemu rozbudował tak swą sprzedaż, że nikt inny mu nie dorówna. Porównajcie nasze ceny i jakość towarów z konkurencją! — Jedyne przedsiębiorstwem chrześcijańskim tego rodzaju w Polsce, pracującym na solidnych podstawach jest

T. I. C.

Katowice, 3 Maja 26

Zwiedzajcie nasz Dom Jednolitych Cen „T.I.C.“

Obfity bufet! Kanapki 10 gr. Kawa, herbata 10 gr i specjalność T.I.C. Punsch 20 gr.

MYDEŁKO DO ZĘBÓW

wolne posady

Zdolni sprzedawcy poszukiwani na Katowice i okolice — do sprzedaży różnych artykułów pierwszej potrzeby wprost konsumentom. Zarobek wysoki. — Kaucja na próbki konieczna. — Przedsiębiorstwo Handlowe Katowice, Piłsudskiego 61, parter prawo.

Potrzebna służąca zaraz. Katowice, Astrów 2, Truchliński.

Czeladnik krawiecki na małe sztuki poszukiwany od zaraz. Hoffmann, Szczygłowice.

Modniarka młoda, wykształcona, zaraz potrzebna do pracy i obsługi językiem polskim. Reła, Katowice, Kościuszki 1.

Nauka

Śląska Szkoła Muzyczna, Katowice. Szopna 16 przyjmuje zapisy uczniów na rok szkolny 1932/33 do klas: teorii i kompozycji, śpiewu solowego, organu, fortepianu, skrzypiec, altówek, wiolonczeli, kontrabas, gimnastyki rytmicznej, oraz instrument. jazzbandowych: saksofonu, trąbki, puzonu, perkusji jazzbandowej, gitary hawajskiej, — banjo, bandeonu i zespołu (orkiestry) jazzbandowego. Wpisowe zł. 5, opłata miesięczna od 20 zł. Zniżki kolejowe 75 proc. Sekretariat czynny 10—13 i 15—19.

Sprzedaż

„Szkółki Rogoźnicze Towarzystwa Górniczo-Przemysłowego „Saturn” mają tanio do zbycia większą ilość drzew i krzewów owocowych i ozdobnych. Cenniki wysłać na żądanie. Adres dla listów: Sosnowiec Tow. C. r. n. Przem. „Saturn” Szkółki Rogoźnicze.”

Skóry do garbowania przyjmuje Bizek August, garbarz, Cieszyn. Mała Łąka 22.

Sprzedam zaraz dom maszynowy, składający się z 5 pokoi, chłowa i zagrody. Cena według umowy. Zgłoszenia do administracji lub p. J. Koba Cichowskiego w Radzionkowie.

1 m 2-piętrowy do sprzedania. Katowice-Ligota, Kredytowa 8.

Pokazujemy wszystkim co umiemy!

U nas prane koszule i kołnierze niczem nie różnią się od zupełnie nowej bielizny. Prosimy W. P. o obejrzenie przy sposobności spaceru wieczornego okien wystawowych naszego oddziału prasowania, dla należytej oceny naszej pracy, a specjalnie starannego wykonania przy firankach, kolorowej i białej bieliźnie stołowej.

Zjednoczone Zakłady Prań

ul. Francuska 10 Katowice Tel. 113.

Rozkład Lotów!

Ważny od 1-go października 1932 r. do dnia 28-go lutego 1933 r.

Czas środkowo-europejski
Poniedziałki, środy i piątki

Odloty:

Do Warszawy . . . . . godz. 9⁰⁰
do Brna i Wiednia 11⁰⁰

Przyloty:

Z Krakowa połączenie z Warszawy . . . . . godz. 11⁰⁰
Wtorki, czwartki i soboty:

Odloty:

Do Krakowa i Warszawy . . . . . godz. 19⁰⁰

Przyloty:

Z Wiednia i Brna . . . . . godz. 11⁰⁰
Z Warszawy 19⁰⁰

Polskie Linie Lotnicze „LOT”

Sp. z ogr. odp.

Katowice-Lotnisko.

Przepiękny biust

dekolt bez zarzutu uzyskujecie już w krótkim czasie po użyciu parafianego kremu „Immo”. Użytek tylko zewnętrzny. Przy zaniku lub nierozwinięciu biustu, osiąga się powiększenie tegoż do pożądanego biustu. Przy opadającym biuście uzyskuje się szybko pierwotną elastyczną jędrność. Ryzyko wykluczone, wobec gwarancji skuteczności i nieszkodliwości. Polecone przez lekarzy. Prosimy o podanie, gdy pożądanym jest tylko osiągnięcie jędrności. Cena 2 zł. za słoik, 3 słoiki 4 zł. 6 słoików 6 zł.

Wysyłka dyskretna.

Dr. NIKOL KEMENY, CIESZYN.
Skrzynka pocztowa 243/H - 3.

Ogłoszenie.

Urząd Celný Katowice ogłasza, że dnia 24. października 1932 r. o godzinie 10 rano rozpocznie się w tut. magazynie konfiskat (Dworzec kolejowo-towarowy) publiczna licytacja różnych zagranicznych towarów, skonfiskowanych na rzecz Skarbu Państwa, jakoteż towarów niewykupionych przez odbiorców w terminie przepisanych. Towary skonfiskowane, niesprzedane na licytacji pierwszej, będą bezpośrednio po ukończeniu tejże, wystawione po raz drugi do sprzedaży.

Szczegółowy wykaz towarów przeznaczonych do licytacji, każdy może poczynić od dnia 21 października 1932 r. przeglądając w godzinach urzędowych, tj. od 8 do 15 w tut. Urzędzie.

p. o. Kierownika Urzędu:
A. Szumyło, insp. celny.

Perłowy lakier do paznokci

POPY-LIBERTY

Najmodniejszy.

FUTRA

damskie i męskie od 240 zł.
Skóry na poszycie od zł. 1,50
Najlepsze jakości. Modernizacje bardzo tanio
Doborowe towary futrzane

H. HÄNDEL, Katowice
3-go Maja 21.

Chorzy!

Leczę wszelkie choroby, przedewszystkiem chroniczne, cierpienia na raka i weneryczne. Uprasza się przynieść moc poranny. Leczenie naturalne.

J. Sedlaczek

Katowice, ulica Piastowska nr. 3.
Godz. przyjęć: od godziny 9—12 i 4—6
w niedzielę od godz. 9—11.
Brozurki wysyłam bezpłatnie.

PROSZEK OD BÓLU GŁOWY DLA DOROSŁYCH

„KOWALSKINA”

USUWA NAJSILNIEJSZE
BÓLE GŁOWY

FABRYKA CHEMICZNO-FARMACEUTYCZNA
„AP. KOWALSKI” WARSZAWA